

UČILI SMO SE RAZUMETI NEVIHTE

25 let

Izbor pesmi iz delavnice
za starejše avtorje

UČILI SMO SE RAZUMETI NEVIHTE
IZBOR PESMI IZ DELAVNICE ZA STAREJŠE AVTORJE
eDition 18

Izbor je sofinanciral
Javni sklad Republike Slovenije
za kulturne dejavnosti

UČILI SMO SE RAZUMETI NEVIHTE

Izbor pesmi iz delavnice
za starejše avtorje

©, 2018, Mariborska literarna družba, avatorji

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

821.163.6-1(0.034.2)

UČILI smo se razumeti nevihte [Elektronski vir] :
25 let : izbor pesmi iz delavnice za starejše avtorje / [izbor
Marjan Pungartnik]. - El. knjiga. - Maribor : Kulturno društvo
Mariborska literarna družba, 2018. - (Zbirka eDition ; 18)

ISBN 978-961-6850-65-0

1. Pungartnik, Marjan

COBISS.SI-ID [93956097](#)

U Č I L I S M O S E R A Z U M E T I N E V I H T E

Kristina Berlič

KOZE NA VRTU

* * *

Les je odprta.
Koze na vrtu
obirajo solato.

* * *

Čez polje klasje
ponosno dviga glave.
Žito zori.

Štefka Bohar

PISMO

Kadar
pišem pismo,
pišem sebi.

Nekdo drug
ga bo prejel.
Svoje najbolj
skrite misli
predem vanj,
da tvoj svet
bo meni
se odprl.

Dolga
pot je
do besede,
ki odprla
bo srce,
a tistemu,
ki hoče
z mano,
kratka
misel vse
pove.

Vera Brolih Horvat

SVETLIN

V poletje mesec zažari —
svetlin svoj cvet odpre.
Poteši se komaj v noči,
ko se v polni sij razstre..

Z vso močjo že zdaj cveti,
živeti hoče — biti živ!
Z boleštjo silno pesem poje —
vseh vrtnic vonj bi rad popil.

Svetlo pesem grenko
prelije skozi nočni vrt.
Čez cvetne čaše jo pretoči —
a že ob sebi čuti smrt.

Izlije ob samotni uri
življenje svoje v mesčev svit,
toži za objemom sončnim,
v klobčič bolečine zvit.

V srebrnih kapljah v noč polzi
žalost, njen vrtinec tih —
življenje skozi spev kopni,
med molk razgubi se vzdih.

Jutri se bo sonce vzpelo
najviše na nebeški obok.
osut bo stal tam v sončnem krogu,
s semenom mavričnih sanj.

Berta Čobal – Javornik

MARIJA NA KAMNU

Na gradu živela je mlada,
otožen bil njen je pogled.
V samoti je tiho ihtela,
ves hladen se zdel ji je svet.

Imela zlata je in blaga,
nje želje bile so ukaz,
redko se je nasmejala,
grenkoba kazila je mladi obraz.

Na dvor so prihajali snubci,
za hčerko je oče skrbel,
da prišel bi ženin res pravi
in mlado Marijo bi vzel.

Prihajali starci so sivi,
petičneži nosili zaklad,
a Marija le to je želela,
da prišel mladenič bi mlad.

Ob oknu v dalj je strmela,
nemara bo dragi prišel,
si tiho je srečo želela,
in čas je počasi kopnel...

Ko sonce zašlo je za gore
in svet odel je že mrak,
na oknu je mlada slonela,
ko iz daljave se sliši korak

Očem svojim ne more verjeti:
»Kaj vidim, junaka iz sanj?«
Z očetom prišel na grad je mladenič,
pogled obrnila Marija je vanj.

»Rad bi prenočil z očetom na gradu!«
pogovor z Marijo je romar začel,

potem ji roko boječe ponudil,
s pogledom mladenko objel.

Marija v obličje mladenča je zrla,
nemirno ji bije mlado srce.
Ljubezen viharno v sebi čutila,
kaj se dogaja, sama ne ve.

Proseče očeta se je oklenila:
»Romarju dajte vse kar jim gre!«
Čez čas je oče odločil,
rad je ustregel hčeri želje.

Občutek tesnobe Marijo prevzame,
v čisti ljubezni odpira se cvet.
Brez sile, prisile ljubezen gostuje,
prava ljubezen, na prvi pogled.

V mrak je ovita grajska seseska,
opojno vonj širi cvetoča pomlad,
z roko v roki par se sprehaja,
v sreči gradi sanjski svoj grad.

Stane Črnčič

PESEM O ČRNI MUKI

Beseda mi le stežka gre z jezika.
Na pol govorim, na pol se, da premagam
muko, smejim. O črna muka, kdo si jo je
izmislil? Če je lirski subjekt muka,

kako jo prenašati? Ali mora biti
– po individualističnem pravilu –
besedilo koherentno? Ne vem.
Kaj pa sploh vem? Prah med prahci sem.

RDEČI GOLOBI

I.

Lasje moje ljubice
v barvi rdečega jasmína,
v barvi modrega jasmína,
v barvi belega jasmína
ji padajo na čelo,
belo marmorno čelo.

Marmor ali rezbarija
bogov – ne vem!

II.

Rdeči golobi se bodo
mogoče najedli maka,
a to niti ni pomembno,
bolj pomembno je,
da se ljubiva,
ti s figovim listom
ali raje gola,
seveda raje gola,
seveda raje gola
kot lapuhov list
na razčesanem travniku.

Katica Dajčar

* * *

Gledam te, kako si plaha,
nič več te ne zdrami.
Ptiček k tebi sede,
zdrami te iz otožnosti,
kakor jutranji svit.

PRVENEK V 80. LETU

Končala sem moje pesmi ljubeče,
prižgala luč sem od velike sreče.
Božja sila pokonci me je držala,
ko vse pesmi skupaj sem zbrala.

Potem se knjiga je rodila,
za visoki jubilej sem jo dobila.
Vsa srečna in vesela,
da knjiga je bralcem
v roke prispela.

Za to moč Najvišjemu hvala!

Ivana Dješnič

VRTNARIM

Se ljubim z rosnim jutrom,
ne lenarim,
vsakdanjik z dobro voljo
občudujem
in modro vse probleme
obvladujem,
v zavetju doma v nove
dni krmarim.
Ujamem svoj trenutek,
da vrtnarim.
Vrtinčim lepe misli,
pesem snujem
besedne nize na papir
zlogujem.
Ljubeče s svojim časom
gospodarim.
S premislekom obnavljam
svoj spomin —
svetlobo spremljam hladno,
reko dni.
Življenje ljubim kakor
kruh iz peči.
V odmev notranji
je odprt spomin
— na vrtu se razrašča
siv pelin.

ZORIM KOT AJDA

sredi hladnih dni.
Jesen me spremlja,
a spomin kot mlin
potiho melje maj.
Sončne žarke
tkem okrog oči.

Tihomila Dobravc

LJUBEZEN

Kakor skoz steklo sem videla svet.
Prašne so šipe bile in meglene,
slike za njimi blede kot stene,
obrisi življenja – kakor skelet.

Potem pa je Ona prišla.
Očistila šipe, da se zaiskrila
sta svet in življenje. Zbistrila
je pogled, razpršila se gosta megla.

Od svetle luči mi vid je jemalo;
srce je zapelo in zaigralo:
v njem se naselila je nova ljubezen.

Zdaj péstujem upanje, prej izgubljeno,
v jasni svežini spet pridobljeno –
svetloba razlita je čezenj in čezenj ...

ODSEV

Prijazna sončna luč, odsev v potoku,
na bilkah svetla rosa trepeta
– in daleč noč na zvezdnem je oboku –
in ptičji let prek sinjega neba.

Prijazna luč ti še v očeh odseva
in solze sled se v mojih lesketa
in daleč žalost je od tega dneva,
ko sreče krilo v meni plapola.

In rada te trenutke bi ujela,
ki sama radost so in ljub smehljaj,
da z njimi bi do konca dni živela,

kot čutim, kot doživljam jih sedaj.
Vem, da oba bi isto si želela:
naj ti trenutki vrnejo se kdaj.

Maja Dolinar

DAS FERNE LAND

Liebster, ich möchte Deine Stimme hören,
ich möchte Deinen Worten lauschen.

Erzähle mir von dem fernen Land,
wo die Sonne die Erde küsst
auf den ewig sehnsuchtsvollen Mund
auf den ewig warmen, feuchten Mund.

Erzähle hoch von dem Land,
wo der Mond die Erde entführt
zu dem silbernen Fluß,
um zu umarmen
in wogenden Wellen
die ewig gebende Liebe,
die ewig liebende Seele.

Liebster, es ist so wunderbar,
so wunderbar schön

TVOJE ROKE

Tvojih tisoč rok me objema
kot razcvetelo rožo sonce poleti.
Tvojih tisoč rok se me dotika
kot poletni dež razgreto zemljo.
Tvojih tisoč rok me vodi,
kot ljubimec v kresni noči
vodi svojo ljubljeno v deželo,
ki je smo duši znana.
Izginjam v morju cvetja,
v morju polnem sladkega cvetja,
izginjam v morju ljubezni.

Franc Eržen

VESELI VETER

Veseli veter se pripodi
čez naše dvorišče,
potem zvedavo vsak kot
in vse špranje obišče.
Včasih je hrupen,
včasih je nežen,
včasih zabaven,
večkrat nadležen:
nadležen, ko se v dekliška
krila zateče
ali pa dečkom z glave
nove klobuke pomeče.
Brina pa vetru veselo pomaha,
pokaže mu smer, kam naj pobegne,
pa sama gre z njim, nikogar ne vpraša,
le prej se obrne in rahlo nasmehne.
Zdaj pa vsi čakamo, da se povrne,
da nam pove, kaj je tam daleč drugače,
čakamo, da se veter obrne
in jo prinese spet med njene igrače.

Štefan (Pišta) Farkaš

ČLOVEK II

Trudi se, da boš
spoštovan postal.
Običajen, tih, miren,
dober človek ostani.

Nočeš biti hvaljen, izjemen,
čaščen, odličen,
po slavi hrepeneč.
Običajen, tih, miren,
dober človek ostani.

Ne bodi črna ovca
med belimi.
Prilagodi se.
Običajen, tih, miren,
dober človek ostani.

SHODITI — HODITI

Korak za korakom
shoditi,
hoditi,
oditi.
Po poti sreče, po pešpoti,
po blatni stezi,
po prašnih kolovozih.

Zaiti:
na stanpoti
prepovedane,
neznane poti.

Vrniti se:
po poti sreče,
na znane poti,
na stare poti.

Marija Ferenčak Pivec

RADA IMAM TE STRMINE

Rada imam te strmine,
trdno naslonjene drugo ob drugo,
njihove upognjene hrbte
izžgane od poletnih pripek,
prebičane od viharjev,
in globoke soteske
v senci razvejanih hrastov,
že zdavnaj zarasle
poti mojih dedov,
kjer iz bujne podrasti
silijo kvišku
krivenčasti prsti
in zaman segajo
po odblesku sončnega žarka.

Slavko Fidler

KLOKOČOVNIK

Že dolgo, dolgo gornikov ni več,
ko z njimi sva, oče, kramljala.
Domov gredoč, v noč,
ko delo sva končala,
pri hramu vsakem sva postala.
Na kupico ponujenega, dobrega
sva se vina odzvala.
Ob sodih bil je ves svet,
novice vse iz daljnega sveta.
Prijateljev klepet
o dogodkih vseh doma.
Vmes besede ostre, misel, modrovanje,
pesem iz srca in rokovanje.
Sprehod naprej, skupaj z vsemi,
do soseda prvega.
Včasih noč že v jutro je prešla.
Svitance zapel je zvon iz Loč,
pa od Uršle do Mihela,
ko domov, pojoč v jutro, sva prispela.
Zdaj, oče moj, še bregi so z vinogradi,
le tistih vinskih hramov ni,
ni mimo njih poti, ki peljejo domov.
Po znamenju, kjer je kapela,
malokdo še postoji.
Avto mimo oddrvi.
Zvonovi pa še kot nekoč
pojo v večer, v noč od Loč,
Jerrneja, Uršle in Mihela.

Štefan Frankovič

STRIPTIZETA (odlomek)

Ime mi je Liseta,
po poklicu striptizeta,
torej nisem navadna Liza,
sem doma iz Pariza.
V Parizu nas je nešteto,
zato sem šla po svetu,
tu sem našla plodna tla,
kjer še dosti intersentov ima.

Moj delokrog je v baru,
blestim tam v svojem čaru,
v rdeči svili skoraj do pet,
stara pa sem komaj 20 let.
Ko na odru se pojavim,
aplavz komaj zaustavim,
kraljica sem noči
in paša za vaše oči.

...

Sem poklicna striptizeta,
lep večer se vam obeta,
ko gor na mizo se povzpnem
in se počasi slačiti začnem.

*Priponba urednika: Ko je to pisal, je imel gospod
Frankovič 97 let.*

Bruno Fras

FRANCE JE BIL MED NAMI

Ob slovenskem kulturnem prazniku

Veselo novico sporočam vam,
dragi in spoštovani,
da naš največji pesnik,
naš France, je spet med nami.

Radoveden obiskal nas je.
Hoče v novem svetu ostati.
Na Facebooku prijatelje zbrati.
Še avto bi rad šofirati znal.

A od rok mu najboljše ne gre,
zmešnjav je povsod preveč,
sreča enake hudobije in zlobneže,
kot v njegovem času in še več.

Zato je na zborovanje šel
in je tam tako kot drugi vpil
in kocke metal v vladno palačo.
Za pravice vseh se je boril,

S kulturnega ministrstva so ga vprašali:
zakaj brez miru okrog divjaš,
saj v Ljubljani spomenik in ulico imaš!
France, po čem, čemu in kam?

Slabo novico sporočam vam:
Za prešernega Franceta
vsega je bilo več kot preveč.
Brez slovesa se je obrnil in šel
v svoj devetnajsti vek.

Ne bo ga nikdar več nazaj.

Angela Fujs

SPREHAJALEC

Rad se sprehajam
po stezah v parku
z rokami v žepu,
s pokončno glavo.

Rad se sprehajam
s prešernim klobukom
po starih poteh –

kot da bi bil mlad.

Rad se sprehajam
z ljubico, palico ...
s tiho radostjo

med lepimi rožami.

MLEČNE CESTE

Neslišno drse
neznane jeklene ptice,
rišejo mlečne ceste
na jasnem nebu.
Nevidno, molče
spuščajo na zemljo.
svetle ceste,
svetel strup,
svetla, svetla prihodnost

Sonja Golec Petelinšek

ORANŽNA LUNA

Večerno nebo je nizko
in blizu.
Na njem cveti
velika oranžna luna.
Norčuje se
iz začudenih sprehalacev.
Odkimava –
pač ne bom
vaš stalni gost
na oknu
neba.

RADA IMAM SAMOTO MED POLJI

Lepo mi je, na ozki samotni poti
med njivami, kjer zori žito.
Škrjanček drobi večerno pesem
in sredi klasja, ob spevu murnov
v zlatem valovju žari mak.

Zalije me sladek val spominov -
zaslutim ljubezen davnih dni
in roke, ki so me čez ramena objele,
zaljubljene, tople oči.

Sproščen smeh se iz davnine prikrade
razvedri in razsvetli mi razbolelo dušo.
Žito mi svojo pravljico pripoveduje
in jaz molčim, polna svečane tišine.

V lase si zatakнем rdeči mak.
Spet sem srečna, vesela, mlada.
Rada imam to samoto med polji,
rada hodim svojo tihotno večno pot.

Temn oblak zastre večerno sonce -
na stezi spominov pospešim korak.
V laseh mi, kakor da se od polja poslavja,
zastoka žareči, otožni mak.

Danica Gregorčič

1.

Narahlo odmakne zastor in naveličano pogleda dol.
Vedno ista ujetost v iste korake.
Na povešenih ramenih so napisane njihove zgodbe.
Upognjen vrat napoveduje naslednje dni.
Dneve, ki ne bodo nikogar zanimali, še njih samih ne.
Glave se spuščajo vedno nižje med ramena.
Ustnice se nasmihajo v pozdrav in oči ostajajo votle.
Enoličnost pretrga kakšna glava,
ki se steguje visoko, kot da hoče preseči svet.
Hoja je trda, brčne kamen, ki je naključno na potki,
roke so v pripravljenosti, da se sprožijo ...
Razdrobljen svet, enak v gibih, v dnevih, v temnih stopinjah.
Sklonjene glave spusti zastor.

4.

Nekakšna tiha vez se je splekla s trenutkom, ko sonce zahaja.
Spušča se tako, da naravnost in z vso močjo posije v sobo.
Nasloni se na okno in s priprtimi očmi zre v pozdrav,
ki ga pošilja ta sončna krogla in vabi v potopitev.

Le posebej izbranim pride tako lepo, tako zaupno,
samo posebej izbranim pogleda naravnost v notranjost,
v vsak kotiček. Vedno znova čaka ta obisk,
prenese v eterične sanje, telo se razblini
in zlije v tok razlite svetlobe.

Rožnato obarvan rob krogle se dotakne krošenj.
Stisne. Dotik odhaja.
Skozi vejevje in listje segajo rumeno oranžni prameni,
na katerih se drsi v samo jedro topline.
Svetloba se niža, tišina pogloblja.
Tone v sebe, tone v praznino, mrači se.

Marjanca Habjanič Jerčič

POMLADNI VETER

* * *

Veter je zapihal,
dvignil se je prah.
Ležim v postelji.

* * *

Pes je zacvilil,
pozdravil gospodarja.
Žalostna sem.

Jožica Hladin

VRT IZ TRNJA, tanka

* * *

Oblaki visijo
nad golim drevjem.
Deževalo bo.
Prisluškujem kot pesmi
sladkemu šumenju.

* * *

Na vrtu iz trnja,
ograjenem z bodiko,
sanja roža.
Le kdo si bo upal
prestopiti ograjo.

* * *

Roža v vazi.
Pesem nebes in zemlje.
Veni v obupu.
Vse bi dala za meglico,
za kapljo svežine.

Erna Hölcl

ŠKRATKI SAMOTE,

še vidite?
Po strnišču hodi bosa,
nosi snope,
kot goli jezdec v eni sapi.
Zaupana pot,
ko te nosi veter sanj Duha,
otročkih spominov, norčij,
na drugi pol.

SAMOTNI LUNI POJEM.

Ptici nočni se oglašam.
Brodar je čas minevanja.
V vrtincu izgubila sta se oba.
Žarek teme je eno zrno
in je reka škorpijona.
Sem pripravljen piti strup,
ki se smeje ognju ugaslemu?
Je le pljuska čez rob, saj si samo slika!

Jana Jelen

PO SNEGU DIŠI

* * *

Zapozneli list
kljubuje na drevesu –
po snegu diši

* * *

Tople besede
vidim v mrzlem jutru,
ko srečam sosedo

* * *

Kepe snega iz
otročkih rok zgreši cilj –
moj nos je snežen.

* * *

Otrpli vrabec
Zasnežena drevesa
pozlati sonce

* * *

K polnočnici
so prišle tudi snežinke
in mokri lasje

* * *

Za menoj škripa
korak neznanca v snegu –
ne obrnem se

Andrejka Jereb

STACCATO

Plesniva jutranja svetloba.
Od daleč krmežljavi žarek
junijskega sonca.
In popevanje lahkotnih dežnih kapelj.

Občutim, da nekdo me opazuje,
da mi krade mir,
da zabada trnje mi v telo.

Vtihatopil se mi je v drobovje
in z udarci krokarja
po njem zabobnal,
da odmevalo je vse do glave
in zvrtničilo mi misli,
spleteničilo roke, noge
med vdihe in izdihe
bližajočega orkana.
Bil je sunek. Strahovit.
Boj kaosa in razuma.
Vse do vdaje.
Pomiritve.

Zdaj precejam solze,
znoj, izločke,
kot da poslednjo tvojo last
shranjujem zase, oče,
in se sprašujem,
kaj še ostane zate,
če oluščim zadnje
snetje najinega veziva.

Zofija Kalar

LETNI ČASI

Prispodoba človeškega poteka tako.
Pomladi vse se veseli,
kot poroda otroka, ko zreš
v njegove nedolžne oči.

Poletje v cvetju brsti,
s cvetjem ljubezen zažari.
Takrat mladenič in mladenka
skupnega življenja si želita.

Jesen sad nam daje,
iz človeške ljubezni nov rod vstaja.
Kadar dve duši v eno spaja, pri tem
se sad rodov, človeštvo pomnoži.

Zima v belo obleko se odeva, slabo nas ogreva,
človek tudi kot sneg skopni, le spomin
na njegova dobra dela spomin na
njega od časa do časa obudi.

Olga Kasjak

DOGOREVANJE

Sedaj nisem več
poleno tvojega ognjišča.
Sem le še
medleča trska v bledi luči.
Ni več mar svetlobe ti
ne leska, blišča...
Čemu me sploh še
želja po gorenju muči?

Ne smem,
a vendar se pustim zapeljevati.
Ljubezni žar, spletkarsko
me v gorenje dramī,
predsodke cvre,
smodi moj strah,
me s krivdo žge
in hkrati goljufivo mami.

Kljub vsemu
se razvnema
v plamen hrepenenje!
Ogenj poka, prakseta:
»Jaz hočem spet goreti,
jaz še želim sijati,
jaz moram —
moram žgati!«

Silvestra Kološa

VEČER

Orača s konji in plugom
sem gledalajeseni V krčeh na njivi,
sem videla dih zemlje
meglico nežno - nad ozaro vziti.
In bosa stala tam sem v razoru,
podplate grela prstje preorana,
negodna še čakala sem orača,
me vso prevzela čut doslej neznana,
na nebu nevsiljivo ždel je prvi krajec.

VEČER

Orača s konji in plugom
sem gledala jeseni V krčeh na njivi,
sem videla dih zemlje
meglico nežno - nad ozaro vziti.
In bosa stala tam sem v razoru,
podplate grela prstje preorana,
negodna še čakala sem orača,
me vso prevzela čut doslej neznana,
na nebu nevsiljivo ždel je prvi krajec.

Erika Kotnik

PEŠČENI GRAD

Sedim na klopci,
pod oknom.
V lase silijo marjetice.
K nogam
se prikotalita žoga
in vrisk otrok.
S prstom
v pesek narišem grad
in belo cesto
in zeleno morje
in gugalnico.
Pritečejo otroci.
Narišejo nasmeh.
Lovim jih
kot milne mehurčke.

PEŠČENI GRAD

Sedim na klopci,
pod oknom.
V lase silijo marjetice.

K nogam
se prikotalita žoga
in vrisk otrok.

S prstom
v pesek narišem grad
in belo cesto
in zeleno morje
in gugalnico.

Pritečejo otroci.
Narišejo nasmeh.
Lovim jih
kot milne mehurčke.

Mirko Kotnik

GRIZODUŠJE

Star
pulover
maha
iz
predala
slike
bežijo
za
oblake
race
in
gosi
ne
morejo
v
mlake
sloni
pijejo
sneg
zajci
izbirajo
odpadno
embalažo.

POTI
Besede
pokajo
tonejo
valovi
zbirajo
iskre
prevračajo
občutke
veter
briše
sledi
pesek

golta
ostanke
drobtine
kažejo
poti.

Jana Krajnc Hartman

SEPTEMBER

September je
in zrak v vročini
več ne trepeti,
veter je odpihnil
vonj po soli,
obrazi zopet
resni so postali,
napolnili so listi
se s spomini.

September je.
Dežniki so razpeti,
ko oblaki se solzijo.
Srečujejo spet
stari se obrazi.
Meglena jutra
v hrupu se budijo,
na vse strani
hite koraki.

September je.
Drevesne krošnje
se zlatijo,
klopotci vabijo
k trgatvi,
diši po sadju
in po gobah,
po jeseni.
V zgodnji mrak
se zgublja pijana pesem.

Nada Kranjc

AJDA ZORI

Ajda zori in v polju rdi,
ko z zarjo oškropljena lica,
brezskrbno se v bregu klopotec vrti,
ko mladih deklet govorica.

Ajda zori in v polju drhti,
ko sonce v naročju večera
brez žara blede in umira.

Klopotec obstal je, molči.

Ljubi, čuj, mene je strah.
V teh sapah jesenskih je smrt.

A on je molčal.
Njegov pogled je bil zastrt.

Zvezdana Krajnc Rozina

USODA

Vsak zase
trpiva
a vendar ne pozna se,
usoda naj bo mila,
za tvoje in moje srce.
Združiva,
najine samotne poti,
za srečo
na jesenske dni.

Tilka Kren Obran

SVETLOBO VIDIM

* * *

življenje nosim
kot podedovano zlo
meč damoklejev

* * *

visi nad glavo
grozi z izgubami
doseženega

* * *

zgodbo prepelo
sanjam o zaposlitvi
med prijatelji

* * *

se utrga nit
zgodbe prečudovite
pade meč na vrat

* * *

na dnu prepada
korake zmotne čutim
svetlobo vidim

Marko Krezić

ŽENA KO BIJELA ZAVJESA

Tražio sam tvoje meko tijelo,
tražio sam tvoje toplo srce
ali nadjoh stijenu, hladnu, krutu, bijelu
sladku kao šećer.
Al naidje oluja, donese sobom
guste oblake, iz kojih poče da pada kiša.
I kiša je padala, padala, padala.
I tu slatku i bijelu stijenu
topila, topila, topila.
I od te bijele statke stene
ostade samo sumaglica,
iz koje se rodi bijela prozirna čipkasta zavjesa.
(ko žena)
I tu bijelu čipkastu prozirnu zavjesu
sam stavio na svoje tijelo
i ona je opet postala ona divna
ona krasna ona vruća žena
koju sam ja želio na samom početku.

* * *

Tri mlade dame
za moje pesmi
dvignejo vik in krik.

* * *

Na cesti leži
zvit v klobčič mali
povoženi jež.

* * *

Vse dobre ženske
v mestu Maribour
so kuharice.

Štefka Lang

DEČEK

v pesku se igra.
Igllice od bora so poti,
beli kamenčki so hiše,
storži temni so ljudje,
ladjice so listi z grma,
rožice na njih
sanje vozijo v daljave.

LADJE NA POMOLU,

let galebov neutrudnih,
daljina modrosiva na obzorju.
Brez pristanka ladja pluje.
Vzemi, morje, mojo še
v pristan
kot jutro dan.

Rozika Močnik (Dover)

MELANHOLIJA MEGLE

Puhaste megle
prekrivajo ravnico.
Pod njo jočejo travnate ozare
in rjavo postlane zibke
komaj rojenega žita.
Vlažno, hladno brezveterje
narekuje korak v strmino.
Hišice v tilu meglic
slutijo sonce,
vrh blešči v milosti
sončnega dne.
V kleti je slovesno.
Sveča gori, sodi brbotajo,
da vzdihujejo vrelne vehe.
Mošt se bistri,
odrašča v vino,
se zlati,
sklada simfonijo okusov.
Užijem sok življenja,
sonce, svetlobo vrha,
pogled na puhasto ravnico,
preden se potopim
v melanholijo megle.

PRELET ŠKORCEV

Česana volna krpa jasnino.
Tišino zmoti šelest v krošnjah jagedov.
Sapa vetra prebudi klopotec,
da zareglja, še leno udari in utihne.

Prestrašena jata škorcev poleti v nebo.
Zakroži visoko pod prosojno kopreno.
Spusti se med trse pod Miškovo zidanico.

Dih tišine in blede sonce spet mehko
božata hrbet goric.

Vlasta Mošič

PREPUSTI SE

Tiho po nežnih korakih se bližaš
pred spanjem, kot na pahljači.
Prisluhni duši mojih nasmehov,
prepusti se sreči in tolažbi smeha.

Vsi, ki so v ljubezni tebi blizu,
bodo vedno ob tebi,
postali bodo veliki in mali krogi,
kakor jih boš opisal ti.

In na tebi bodo gledali
nespremenjeno, ko si ti na njih.
Prebudili se bodo v tvojem pogledu
in še vedno na daljavo služili.

Ana Nikolič

MARELICA

Oranžna, sladka,
vila sredi noči,
molče me vabiš.
Tvoj obraz zasije –
že z dotikom
te roka užije.

RDEČE-MODRO

Opila si me,
v objem si me dala,
s poljubi si me posula.
Pamet si mi obrnila,
vse žalost odvrnila od mene,
cvet nedolžni si mi pod jesen
v naročje vrgla.

Milan Novak

Tristo šestdeset stopinj
štiriindvajset ur
poln krog
vsakič znova v poln krog
ponoviti isto je najlažje
to že znam
ponavljam isto od včeraj
A ni isto
NIKOLI NI ISTO
misel ni ista
beseda ni ista
piš vetra let ptice sončni vzhod
nič ni isto
V eno drobno dežno kapljo
je zlita množica elementov
zmeraj drugačnih
V drugem času
ni mogoče ponoviti istega prostora
in današnji poljub
današnji dotik
ni isti včerajšnjemu
Vsak svoje molekule v kaplji vrti
vsak svoje svetove obrača
vse se spreminja
nič se ne ponavlja
in beseda vrnitev je
preprosto prevara

Alojz Osojnik

KONEC

Plamen sveče utripa
kot bolno srce.
Ko dogori,
obmolkne.
Le kje si zdaj ti?
Si mar v žalostni reki,
ki teče brez konca
v mojih prsih?
Ti si v spominu
iz belih dvoran,
belih in črnih oblek,
lestencev
in vina v kozarcih.
S teboj odhajam
do končnega razpotja,
kjer se vse prepleta,
kjer pot zastane
in plamen sveče utripa
kot bolno srce.

JE ČAS

Je čas,
ko je pesem,
ko cveti,
ko vse rodi.
Je čas,
ko pesmi ni,
ko se roža suši,
ko dan zbeži.
Je čas,
ki je bil
in ga več ni.
Glasi,
nato tih,
in na koncu
v molku.

Zmaga Palir

PRIČAKOVANJE

Pričakujem te.
Vem, da boš prišel.
Nekoč mi boš prekrizal pot
in oba bova vedela
da je to tisto pravo –
izpolnjeno pričakovanje.

Pokliči, piši, reci, pristopi!
Najdi pravo pot!

Pridi kmalu!
Ne zamujaj in ne zadržuj se,
čimprej pridi na proti najini sreči,
saj jo čakava
in veva,
da mora priti.

Ko boš prišel, ne prinašaj rož!
Ne prinašaj lažne skromnosti!
Prinesi le iskrenost,
čisto iskrenost brez laži.

Ponudi mi razprte dlani,
kamor bom lahko odložila
svojo bolečino.

Cvetka Pestiček

GOVORICA POTOKA

Če potok bi govoril,
bi govoril O strmih pobočjih,
 o cvetočih poljanah,
 o pticah, ki preletavajo svet,
 o ribah, ki drstijo v njegovih tolmunih,
 o otrocih, ki bredejo bosí po njem,
 o otrocih, ki po njem spuščajo ladjice,
 o metuljih, ki sedajo na rožne liste,
 o vsem česar sam ne poznam.

Aleksander Sašo Pajtler

STOPINJE

Stopinje po samotni poti v čas,
ječi zemlja, joče kamen.

Samotne stopinje v čas.

V gori poje korak,
odmev mu odzvanja.

Odmev?

Stopinjam sem tvojim odmev,
srce posluša, drhti.

Stopinje najine v čas,
mehka je zemlja, zveni kamen.

Stopinje najine v čas.

Anton Pevec

STREHAM

samo srepite vame skozi
nakazana pročelja, slemena
z razmajanih dimnikov
sovražnost
žehti
vendar hodim
betonski venec more
trdo udariti v tilnik
potem je alternativa pokopališče
vendar hodim trdno
ob pogledu navzgor bi opeka
zadela nad levo obrv
regrat ob plotu
kri obarva
vendar hodim trdno pokočno
strehe
saj sem mami drv nacepil

MUZEJ OB 12.20

Kromirana vrata narekujejo ulici
lastno vzvišenost pod neonom,
podnevi odmrlim.
Vstopi deček,
ujet v materino dlan.
Okovi natezalnice še bolj
ukročeni pod steklo
in
je
med kriki inkvizicije
ter donečim danes
zamolkel opaž dveh stoletij.
V parketu naivno odseva
skupina študentk.

Damjana Piščanec

MELODIJA VEČNOSTI

Prišel si in me nevidno
ogrnil s plaščem tišine.
Solza je orosila oko
in hvaležnost razprla srce.

Misel se je v globino podala
v prostranstvo brez konca
v vednost vseobsežno, vtkano
v večni svetlobi neizrekljivega.

Melodija stvarstva
vzvalovila je strune harfe
izvabila jo iz obroča teme,
da ponovno je zaigrala

in se s svojo melodijo izlila
v nesmrtni tok ŽIVLJENJA.

Tone Pivec

V NEKAJ MORAŠ VERJETI

Iskal sem čudeže,
a nisem jim verjel,
saj le preizkušajo srce.

Povsod tema, tišina,
ki se ne odmakne,
luč le v sanjah
se me dotakne.

Verjel sem,
da lahko gorim,
ostanek zate
v plamen spremenil,
da grel te bo,
saj verjel sem vate.

Jože Polajnkó ml.

MARINA BAHOVEC

Tragično je to,
da sem pesnik.
In ne znam pisati pesmi.
Brcnite me vsi skupaj
v rit.

MARINA BAHOVEC JE SRNA

Srna je prišla pit vodo
na rob kozmosa.
Zagledala se je v ogledalu večnosti
in ko se je nagnila k svoji podobi,
je ugotovila,
da je večnost le voda,
v kateri se podoba utopi
in mrtva plava na njeni
površini,
kakor da je odsev.

PISATELJ PIŠE

Pisatelj piše.
V rokah drži penkalo
Pero dela modre črte
in te so črnilo, ki se
na papirju takoj posuši.
Ko bela papirna ploskev
premine, se na modrem
nebu prikažejo od sonca
obsijani kopasti oblaki
Napeti so z okrasto belino.
Vozijo se kot da bi bili v vlaku
Veter se zaganja vanje
in njihova počasna drža
se pelje na tanki črnilni
črti v neskončnost

Bernarda Polanc

MOJE ŽIVLJENJE SO ČUSTVA

Moje življenje so
čustva, razburkano morje.

Jaz sama sem tančica skrivnosti
in v čolnu na njem.

Morje, valovi me premetavajo
sem ter tja in jaz se bojujem za obstoj.

Ob meni so moji otroci nesrečni,
hčeri in sin, a jaz se v zmočeni krpi borim

Gledam v sonce, v močno sonce
in vem, kaj pomeni živeti

Danijela Premzl

KNJIGA IZ SANJ

V sanjah včasih
vidim knjigo,
vso skrivnostno
in mamljivo.
Kdo bi bil
njen pisec,
res ne vem.
Čisto pred očmi
mi je takrat,
a ko se zbudim,
ta sanjski pripetljaj
kot na soncu rosa
izpuhti.
A iz misli mi ne gre –
zakaj ta knjiga,
ki kot da je v njej
nikoli dokončana zgodba
dežele Ni je;
zakaj iz sanj ne morem
ničesar pritihotapiti čez mejo
v resnično jutro.

KAR SEM

Kar sem, to bom;
kar sem bila,
morda kdaj ponovim,
a iz svoje kože
ne izstopim.
Sama sebe
predružačiti
se ne želim,
morda želim samo
svoje odlike poudariti...

Breda Pugelj-Otrin

MOLITEV

Oče naš,
vzemi si čas
kdaj tudi za nas,
ki nismo skovani
po tvojih željah.

Ki nas boli krivica,
ki ne znamo nastaviti drugega lica,
če še na prvem klofuta skeli.
Ki si ustvarjamo svoje kraljestvo,
kjer vsakdo je angel
in vsakdo vrag.
Dolžniki smo vsi,
a za to nam ni mar,
tu naša je volja, ki šteje.
Hočem in nočem je naš besednjak.
Za kruh ne stegujemo roke.
Uživaj je zakon,
dokler nas čas –
naš rabelj –
spet ne povrne v prah.

Oče naš,
vzemi si čas
za nas –
ker nas je včasih strah.

* * *

Prvič se dolgočasim.
Nova izkušnja!
Nisem še stara.

* * *

Ko mine zmrzal,
se na cesti veseliš
vsake lužice.

Ana-Marija Pušnik

RAZKOŠJE V TRAVI

Mibaeli

Izbrisala sem tvoje ime
iz vseh imenikov,
brez čustev sem
pustila praznino,
pridejo druga imena,
sem si dejala,
druge številke
in drugi naslovi,
drugi obrazi,
pridejo drugi glasovi.

V daljavi
sonce spet vzhaja
po mrzli zimski noči,
kar na nebu sije
nova zvezda.

A zaman:
v spominu ostaja tvoja slika,
vonj tvojega parfuma,
ostajajo izrečene besede,
med vrsticami prebrane,
misli, ujete v pogledu,
podarjeni nasmeh.

Vse to ostaja,
ko brišem te iz spomina.
Duša brezmočno ječi, ve,
da te nepreklicno več ni.

Udarjam na tipko
»cancel«,
ker vem,
da se nikoli,
prav zares več nikoli,
ne povrne

Razkošje v travi
iz šestdesetih let.

ONA MOLI

Zapuščena moli v samoti.
Popljuvana od svojih otrok,
matere in moža.
Prekleta od vseh,
ki jim je poklonila
svoje prečute noči,
božala njihove bolečine,
z usmiljenim
srcem na dlani.
Zapuščena od prijateljev,
ki so se širokoustili,
da so njeni prijatelji in
tistih, ki so živeli
od njene dobrote.
Danes moli samotna
v nezakurjeni sobi
ob skorji kruha,
ki jo je dal neznanec.
Njene oči so izjokale
vse solze tega sveta.
Ona pa kleči pred
njegovim obličjem,
še vedno moli,
in pravi:

Zdaj me Gospod uči ponižnosti.

Kako nizko mora pasti,
da bo Gospod
uslišal njeno molitev?

Zmago Rafolt

MED PINIJAMI

Utrujen leže na zenit
nebeški potnik – poln krvi ...
Poslavlja dan se v mrak zaviti,
počaka luno – in zaspi ...

Med pinijami vlada mir,
ko zlijeva se v toplo noč,
ljubezni listava brevir
in plah objem postaja vroč ...

Nevidni pajek mrežo splel
skoz rožni svet je do nebá,
Orfej pa v strune je zapel:
Srcé je sřcu reklo da!

SKOZI ČAS

Potujem tiho skozi čas
in spotoma lovim spomine,
prešernost iščem, znan obraz,
besedo ljubo iz davnine.

A smeha, petja čuti ni,
podobe jasnost so zgubile,
beseda pisna rumeni
in topla dlan se je shladila.

Minljivosti skrivnostni svet
nerad v sedanjost se odpira,
zato spomin le v mrak cveti,
pod svetlim soncem pa umira.

Slavko Rečnik

OBLJUBA DELA DOLG

Obljubili ste jim,
da bodo svobodni hodili.
Obljubili ste jim,
da bodo za zeleno mizo sedli.
Obljubili ste jim,
da je ne boste črno ali rdeče prekrili.
Obljubili ste jim,
na sinjem nebu jato belih golobov
a v rokah jim vrabca ubili.
Obljubljali ste jim,
pa so pozabili,
da so le svojo svobodo pohodili.
Obljuba dela dolg.
In obljubili ste jim končno ,
da jih boste z razparanimi trebuhu
in polomljenimi udi,
na levo in desno stran
gospodovo posadili.

Božidar Rozman

CHOPINOVA SONATA

I.

svetla zvezda padla je v moje roke
nisem vedel
da je tako bleščeča
močnejša od sonca
močnejša od ptice
ki me vidi zdaj v daljave

svet sprašujem zdaj
kako ravno meni pade zvezda v naročje
zakaj ne komu
ki ga ne poznam

odgovarja mi
zaslužil si to zvezdo
ker za njo prehodil
dolgo si potovanje

II.

danes mesec igra na violino
Chopinova sonata mi igra na srcu
svet odpira mi predale
da bi vzel piano
in igral
orgle so iztrgale iz mojih ust
in Bachove se skladbe slišijo
v nebesih
in danes glej
kako je svet vijoličast postal
da ga ne prepoznam več
ker mislim
da živim nekje
kjer bik in volk
igrata violino

Jožefa Rožman

BESEDA

Beseda,
pridi, blaga melodija,
žar neugasljiv,
tolažba v bridki stiski!

Beseda,
hrani me, kruh dišeči,
rosa jutranja,
skrivnost neusahljiva!

Beseda,
ostani mir v nemiru,
preja plemenita,
topla mehkoča
v pomenek prevital!

Beseda,
bodi steber oporni
pesmi moji!

Klara Rudolf

RANA NA SRCU

Na srcu nosim rano.
Moj fant je šel v neznano,
na oknu zdaj slonim
in jočem se za njim.

Ga temna noč je vzela,
se ljubiti nisva smela,
njegovi in moji branili so,
zato je prišlo tako.

Sem na prsih mu slonela,
je njegova dlan me grela:
Deklica, pozabi me,
jaz ne bom nikoli te.

Prav vse sem dala mu,
preden je odšel.
Na mojega srca dnu
zdaj žari pepel.

Zdaj so zvezde brez sijaja,
potok več mi ne šumi,
na vsem svetu pač ni kraja,
da moja žalost se utopi.

Bojan Schwentner

METULJ

Trepetaje skozi topel zrak
drsijo lahkih metuljev krila
neslišen motor jih poganja
padajo mehko, kakor svila
na rože cvetoče, rastline visoke
ko poletje k večeru že dan mi priganja.

Stopljen s samoto sedim v travi
dan sanjav se že lepi s tišino
grad Bolfenk stoji desno in tiho joka
ostrino dneva mehčajo metulji z milino
ne premika se zrak, niti list
to poletje budi spet v meni otroka.

Antonija Senica

BOROVČEK

Našla sem te.
Poteptanega v blatu.
Sklonila sem se k tebi
in skoraj zastal mi je dih.
Napojila sem te
s sokom življenja.
Ozelenel si,
vdano tih.

VRISK SVATOV

Iz vasi se čuje
vrisk camarjev,
družice.
Glasba, pomporton,
trompeta.
Nevesta v belem,
pesem neizpeta.

Majda Senica-Vujanovič

STARKA

Starka stopa počasi.
Svetloba jo varuje.
Zrcali se ji v dlaneh,
na licih, v očeh.
Je mladost
in modrost
in sprava z davnino.
Njena pot je pot miru.
Seje zrna blagosti.
Zrna sonca.
Se klanja dihu zemlje.
Spaja dušo v enost.

OČETOVA URA

Kazalci so obstali,
ko se je oče
poslovil
Samevala je dolgo.
Nekdo
jo je prebudil.
Morda
koraki sinovi in
materine brige.
Spet meri čas,
poje, godrnja in stoka
vse obenem.
V gluhi noči veter
tuli z morja.
Ura pomni.
Očetove besede in
poglede in nasvete.
Ura,
svetilka časa.

Ivanka Simonič

OD JUTRA DO VEČERA

Jutra so vsa enaka.
Ni objemov ni ne poljubov,
le bolečina se po telesu pretaka.
In v glavi šumi.

Posije sonce, po vrtu počasi stopam.
Tiho upanje v meni raste.
Cvetice vprašam, če one vedo,
ali bo vedno tako?

Ta tišina vsakdanja
od jutra do večera
Le zvon,
iz daljave večer oznanja.

KADAR PREBIRAM KOSOVELA

Kadar prebiram Kosovela,
je pred menoj cvetlična greda.
Svetli blisk me gre skozi me –
dobro sem ga razumela.

Te besede o svetem molku.
In samoti.
Neslišne besede drhtečega večera.
Lilije modre in bele.

Tatjana Srebrnič

MI, ZOMBIJI

zjutraj
opoldne
popoldne
zvečer
opolnoči
ponoči
hitimo
pacienti
v norišnici
peš
v nevihtah
snežnih metežih
megli
poledici
pozimi
spomladi
poleti
jeseni
po ulicah
čez jarke
preko potokov
travnikov
dvorišč
k roki
ki nam da
tablete
nihče
tega
ne sme
storiti
namesto nas
ure,
dneve
mesece
peš
s plavanjem
gazenjem

po snegu
mi
zombiji
sodobne psihiatrije
»če ne prideš,
te zapremo
v grad
globoko
v klet,
vklenemo
damo
na natezalnico
tebe
zombija
sodobne psihiatrije.«
tatjana in medo

Majda Strnad

ZLATE GRAVURE

Sonce riše med
bele vzorce
zlate gravure
razsipnih barv.
Nebo joče
ledene solze,
ki se obešajo
na mrzle veje.
Debla mirujejo,
ječijo in nosijo
težo grehov
človeštva.

KDO ME VABI?

Razpredene
jutranje meglice s
o tkane kot
mreže iz zlata.
Vame plameni
jutro s svojo
prozorno lepoto.
Speča rosa gnezdi
v beli vetrnici
in se skriva
med zelene liste.
Zadišalo je
po belih cvetovih,
ki mi kažejo smer.
Kdo me usmerja
po razpršenih
poteh svetlobe?

Miro Škrab

SPEČA ULICA

Utrinek tihega večera.
V mlaki svetlobe stojiš.
Kaj čakaš in se oziraš
v dremotni ulici senc?

Dež rosi in ti polzi po obrazu,
kot božajoča roka nežnosti.
Senca nočnega sprehajalca
se odraža na temni cesti.

Mirno stojiš v pričakovanju
kot prlbit v trhli pod.
Ura pozna je že odbila,
in ulica v miru spi.

Dimitrij Škrk

LETENJE

I.

večerna zarja –
žerjavica, ki žari
v praznino neba
vsa najina ljubezen
dogoreva na nebu

II.

v praznino neba
zarisano obzorje
črta ločnica
za večna potovanja
med svetlobo in temo

III.

črta ločnica
razpolovi jato ptic –
letenje v nebo
prizemljeno dušo žge
spoznanje minljivosti

IV.

letenje v nebo –
tam pod črto ločnico
jata črnih vran
vsa samota večera
v bolečini tišine

V.

jata črnih vran
ždi na golem drevesu –
čakajoč pogled
veter me bo raztresel
v upepeljeno jutro

Ana Šmarčan

POSPRAVLJAMO MORJE

Pospravljamo morje:
nebesnomodro na eno,
sivkasto na drugo stran.
Kamenje – nekaj v morje,
nekaj na obalo.
Kormorane –
pod vodo in na skalo.
Čoln – lep, nov, moder – v garažo,
star, plastičen, razčesnjen –
naj ostane.
Sol – pustimo jo za naslednje leto.
Kopalke! Hu!
Prihaja nova moda –
kaj bi z njimi!
Zgoraj brez, spodaj pa ...
Adijo!

ČISTIM TE IZ SRCA

Vzamem krpo in čistim.
Prav vsak kotiček poiščem
in brišem.
Vsako gubico poiščem
in jo prečistim.
Joj, koliko gubic sreče!
Zdaj se je pa vse sesulo.
Prej se je iskrilo od lepote
in dobrote,
upanja in zaupanja.
Zdaj tega ni več.
Je le še umazanija,
polna pajčevin zla,
polna hudobije – tema.
Zdaj vse lepo je preč.
Čistim še zadnjo gubico sreče,
ki to ni več.

Stana Šopar

POTOK — ZIBELKA

Potoka šum
od jezera prihaja.
Kar naprej nekaj
govori.
Spim.
V spanec prihaja.
Poslušam.
Igrava se, klepetava.
Zdaj ga razumem.
V sanjah je vse lažje.
Tako resnično
in neboleče.

NOČNI POPOTNIK

Oblak - krdelo konj
in jezdec nešteto,
Mesec svetilko igra
in pelje jih nekam naprej
v ljubki dom zvezdnega neba.
A oblak se zanj ne zmeni –
v drugo smer se podaja
dokler se pot ne konča.
Jezdec konje razsedlajo,
ob vedrih, polnih dežja.
Mesec razigran gre naprej.
Zvezdam krilca privzdiguje,
smeji se in krohota
vse tja do jutra sončnega.

Rozvita Švajger

POTOVANJA

Oblaki so potovali.
Poti so žezele.
Reke niso nasprotovale.
Prihajali smo z jutrom.
Veter je odpiral vrata k
stopnicam, ki so hitele
in nas dvigovale,
v iskanje starih poti
in odkrivanje že davno odkritega.
Prehoditi smo jih morali znova.
Učili smo se razumeti nevihte,
sprejemati urejenost poti
in slediti vztrajnosti reke.
Vračamo se v svoje sanje.
Naši oblaki vedo zanje.
Reka je objela svoj izvir.
Poti so se srečale v mojih očeh,
se za hip ustavile in usta
našobile v nasmeh.
Tu sem začela kopati tolmane,
poglobljati in ljubiti vse reke.
Naučila sem se polniti svoje vodnjake.
Oblaki še potujejo,
poti si še želijo in
reke jim ne nasprotujejo.
Veter še odpira vrata...

Aleš Tacer

BOŽJI TKALEC

Škrlatno je
tkanino
božji tkalec
zlil čez sončne žarke.

Zazrl se vanjo sem
v zalivu,
v tišini, veslajoč na krovu
gugajoče se barke.

V škrlatu tem
zaton je bil en sam
utrip,
zamrznil vse
v neskončnost,
odel se v večnosti je kratek hip.

Predramil sem se
in pobožal veslo.
V varni me je
moj pristan
kot včeraj neslo.

Kristina Trobec

DUMA (odlomek)

Smo brez prič in dokazov o našem poreklu
in vsak dan dalje od svojega rojstva vedrimo
med mrzlimi plohami usode
in točo pričevanj zoper nas.
Zakaj slavna imena naših rodov
raznaša suh veter kot perje mrtvega orla?
Zakaj sežiga vrtove,
kjer so otroci žvrgoleli kot slavčki?
Nekoč oblečeni v raševino,
s ponošenimi obrazi
so se obračali vetru,
da bi jim prerokoval.
Tandandan je bilo slišati med šumenjem listja na lipi
in so rekli: Aha!
In so šli potolaženi, vdani,
med minljivostjo je drhtela njih vera,
velikanska kot gora.
V valovih naraščal je čas,
skozi morje groze ljudi je peljal
na visoka slemena življenja.
Zdaj, ko se na dražbi prodaja moja dežela,
ko ni več vina gorečnosti,
ostaja le žlobudranje selivk,
ki v zasedi prežijo,
da srečo ujamejo v past,
ob cesti pa črni kamni kesanja,
mi, vajeni letnih menjav
in uhojenih stez,
smo se znašli na razpotjih sveta,
napeti kot strune na citrah Boga.
Butajo v prsi valovi nas časa,
nedoslednega v svojih obljubah.
Kdo je prišel k nam z goljufivo svetilko,
da gazimo globlje in globlje v temo,
utrujeni od nerazumljivih ukan?

Bernarda Uršič

V POEZIJI NI VSEGA

Poezija je kakor moja mati,
je uteha in zavetje.
Bodri me, naj ne obupujem ob
duhovno onemoglim,
naj pomagam prebroditi z barko
skozi razpenjene valove njegovega morja,
sočutno prenašam bolešno domišljijo,
ko na polju življenja v podzavesti
meče bombice v premikajoče figure,
v trenutku zavedenja se kesa,
se opravičuje,
otožno joče,
naj si zatiskam oči in ušesa
ob srečanjih z duhovi,
ustrahujejo ga,
telesno uničujejo,
vse noči se z njimi prepira,
stoka,
od strahu umira.
Tema se leno pomika proti jutru.
Na steno srca rišem upanje miru.
Nebo je polno črnih oblakov.
Na trati zeleni,
v črno rumeni obleki močerad leži.
Bolnik ga hoče poljubiti kot svoje dete,
a se urno umakne.
Jaz, na gredi cvetočih vrtnic,
stoje sanjam.

Mira Uršič

NEKJE

* * *

Ne iz tebe, ne v meni,
nekje vmes med nama,
kakor med vrsticami,
v medprostorjih črk,
vzletavajo nove misli.

* * *

Med nevidnimi srečanji
na novo se spočenjajo,
v svežih jutrih izbrane,
v poldnevih nama dozore
misli nedoumljivih svèti.

* * *

Iz naših cvetnih gajev,
s tvoje večno zelene lipe,
skozi jasno king's blue,
nad srebrninami mesta
lepote živih sanj lebdé.

* * *

Ne iz tebe, ne v meni,
temveč nekje med nama,
med torami, povedanega,
med ozkimi precepi želja
nama vznikajo pomladi.

Darja Vaupotič McCord

TOŽBA

Pvezala sem butaro,
staro dračje živo,
zakurila v mislih sem
tožbo veliko, žgočo.

Adijo pač nikdar ne rečem
nobenemu vojaku več,
ki z mečem in nožičem
hodi tod naokrog ...
kjer ogenj v peči mirno plapola
in rdeče sinje barva dim ...

Vratca sem odprla,
vanj strmim,
čakam ga ...
Bogve, če bo misel prešla.

Ljudmila Vertačnik

PAPIGE

Pogosteje kot vsako nedeljo
bedaki stari smo izpolnili otrok željo.

Bili na sporedu enkrat so ptički.
»Vedno sveža voda, zrnje,
čisti naj bosta palčki in polički!«

Kako obljuba v resnici drži,
vedo mame, babice in še sosede tr.

Prva papiga je bila lepa rumena ptička vesela,
ob skrbni negi je kar lepo starost doživela.
Ob slovesu je bil jo, rože, venčki,
pokopana je bila v gozdu v brezini senčki.

Drugi je Matjaž iz lego kock stojalo napravil,
ob vklopljeni TV je nisi z njega spravil.
Nepremično v zaslo je zrla
in enkrat ob pretrdem Matjaževem prijemu umrla.

Ob njenem odhodu je bila prisotna babicva edina,
druge skrbi takrat sta imela že Mihova sina.

Ne spominjam se več življenja ptičke tretje,
vem le, da zaradi trde zime
je pristala v posodi za smetje.

Cvetka Vidmar

ZASVOJENOST

Packe. Raznobarvne, kontrastne, mavrične, magnetne.
Neizmerno me privlačijo, posrkajo me vase.
Čopič drsi sam, brez muke, napora, razmišljanja.
Pričara nepojmljive, osupljive in skrivnostne stvaritve.

Opazujem mokre barvne silhuete, ki nenadzorovano,
svobodno lezejo po papirju, pronicajo vanj in
oblikujejo pričakovane ter naključne obrise.
Čutim neizmerno srečo in mir. Ustavi se čas.

Ne vidim sonca, ki me vsiljivo vabi ven,
ne čutim mraza, ki mi počasi leze v členke,
ne slišim telefona, ki zvoni v prazno,
pozabim celo nate, ki mi pomeniš vse.

Ko me objame tema in postanejo toni motni,
se zavem, da sem. Zagledam stvaritve, nežne in tople.
Zavem se, da obstajaš tudi ti, nežen in tih, tam nekje daleč.
Tiho se umaknem, da ne zbudim barv, čopičev in papirja.

Sonja Votolen

PEŠČENKE

* * *

Dolgo sem čakala na tvoj nasmeh
razpustila sem lase in gledal si me kot
zibajočo ladjo ki je trepetala preko tvojih sipin
Zrla sem nate z mokrim peskom v očeh
Bila sem ptica z zaklenjeno zakljunjeno pesmijo
Na tvoje mračno lice ki je nemo šepetalo *je t'en pris*
sem zmedena polagala peščene prstne odtise
Izpenila sem vse barve in vse žalosti
a ti se nisi radostil mojih pokrajin
Čakala sem na tvoj nasmeh a ti si le
rekel *je suis mort sans toi*

* * *

Ugasnila sem čez polnoč
Nad najinimi telesi si v pesek narisal streho
povabil lunin nasmeh za svetilko
da si se videl v mojih zenicah
Razlil si se čezme namesto odeje
in mi vonjal kožo vratu da bi zaspala
Ugasnila sem v polnoč s tvojim toplim peskom v sebi
Le chemin de mes nuits

Katja Zadravc

SANJE

Kaj mi sanje govorijo?
Slišim tihe besede –
piši! Pisma, pesmi,
besede ljubezni ...

Sanje so mi rekle –
opekla se boš,
ko se boš slekla!
Priznala boš,
da imaš zaklad.

Še tiše so govorile –
Sežgalo te bo kot smet,
kot travnik v suši,
kot sliko v požaru.
Le zase boš ostala
prelep zaklad!

Martin Zelenko

KANJA KROŽI

V Straži se ne neti več grmada,
ni preplaha več v dolini.
Ne osvaja Osman kot v davnini.
Novih časov duh zdaj vlada.

Kanja pa še kroži okoli straže mrtve,
tja v preteklost vodijo spomini,
ko za obrambo stal je mož ob lini.
Gospodar, bil kriv si strašne žrtve.

Stari grad propada več sto let
zidovje Tattenbacha vse bolj poka,
iz razpok že rastejo drevesa.

Krha kamen se, razmajan od potresa,
veter skozi line pomrmrava, stoka,
se počasi zgublja starih časov sled.

GAZELA

Mesec žari v opojni svečavi,
soj pa leze tiho po rosni travi.
Fant že čaka s cvetom v roki,
zvesto je obljubo dala davi.
Misel o dragi je kot omama,
s svatbo je skovik - temna goščava.
Veter mraka kliče mojo drago.
Na nebu podlijo bele se kočije,
že priželo se dekle je tesno,
vroč poljub in nestrpno srce se ozdravi.

Adi Žunec

DAN V HALOZAH

V flanelasti robači na bregi stojim,
z zobačami in rasohami v rokah,
v grabi seno sušim,
daleč čez brege v mislih bežim.
Ob meni je kujsa domača,
na drugem bregi svoj glas lovi,
ne vem, na koga se jezi.
Deca blejejo,
se po bregi kopičkajo,
z riglami špilajo,
v tolighah se vozijo.
Krave se pasejo,
pastirji si fučkajo,
koza mekeče,
pri Janži se zvon že oglašā,
jesti pa ni.
Gudik v kočaki kruli,
tri dni že ´ma prazno kopajo,
štakori se na to že spoznajo.
Kokot se na gnoji repenči,
čučike gliste lovijo,
lisici se slīne cedijo.
Takšen je haloški vsakdan,
spomladi, poleti, jeseni, pozimi.

PRAZNUJEMO PETINDVAJSETLETNICO

Leta 1992 sem jeseni prevzemal literarni krožek Društva upokojencev Maribor-center po Janezu Švajncerju. Za to me je zaprosila Sonja Golec, ki je bila neke vrste zapisničarka krožka, nagovorili pa sta me tudi Tihomila Dobravec in Berta Čobal Javornik. Dotlej je bilo za mano že štirinajst let bolj ali manj uspešnega dela z literarno delavnico za mlajše avtorje in ravno ta je dobivala nov zagon z dotokom nove generacije. Delal sem že na Zvezi kulturnih društev in zdelo se mi je prav, da počnem nekaj tudi zraven. Tako mlajšo kot starejšo skupino sem vodil v prostem času volontersko, hkrati pa sem računal, da se bo iz tega razvilo jedro, ki bo poskusilo nadomestiti zamirajočo dejavnost pododbora Društva slovenskih pisateljev, ki je prav tako pristal na mojih ramenih.

Delavnica. Spremenil sem naziv iz krožka v delavnico, ker je bil moj namen predvsem izobraževati, ne sicer nasilno in po šolsko, temveč skozi pogovore in pridobivanje za branje. Takrat je v DU kulturo oziroma Literaturo diktiral Zmago Rafolt, ustanavljal je LIKUS in bil je tudi član delavnice. Ni se ravno strinjal z izobraževalno zamisljivo in je govoril, da starih volov pač ne more nihče spraviti na nove poti. Po letu dni so se najini pogledi že tako razlikovali, da sem delavnico za starejše avtorje, seniorje, kot smo se imenovali, preselili iz prostorov DU Maribor-center v maskirno Uniona, kjer smo delali do preselitve sedeža JSKD v Karanteno. Z Zmagom Rafoltom sva se znova zbližala nekaj let pozneje in, mislim, tudi lepo sodelovala.

Sredi devetdesetih let je začela nastajati zamisel o tem, da bi podobno kot za mlajše avtorje organizirali tudi srečanja za starejše – in prvo je bilo leta 1997, regionalno in državno, še v okviru Zveze kulturnih društev Maribor, tisto in naslednje leto. Potem se je začelo to gibanje širiti po Sloveniji in prevzel ga je JSKD. Lani smo brez velikega hrupa praznovali dvajset let teh srečanj, ki so po številčnosti preseгла srečanje mlajših avtorjev. Jasno je, da brez naše delavnice ne bi prišlo do tega razvoja, za kar pa seveda ne pričakujemo nobenega priznanja.

Od vsega začetka je bilo moje delo usmerjeno v to, da ob obravnavanju tistega, kar napišemo, spoznavamo tudi druge avtorje, spoznavamo pa tudi pravila literarnega ustvarjanja. To

je imelo za posledico, da so se starejši, ki so slišali za tisto o volih, počasi opuščali našo delavnico in je nastala konkurenčna LI-KUS delavnica. A to ni motilo dela našega, večinoma so tja hodili tudi naši člani, ki so potrebovali topel objem društva upoko-jencev. Naša delavnica je od vsega začetka imela kakšnih 30 članov, ne glede na to, koliko ljudi je odšlo, nekateri zaradi starosti, drugi, ker pač niso dohitevali njenega dela, tretji pa so v nekaj letih toliko pridobili, da niso več čutili potrebe po delavnici.

Srečanja so potekala tako, da smo kritično obravnavali prispevke avtorjev. Sem in tja sem poskusil kakšno prav »delavnično obliko«, da bi udeleženci pisali kaj na neko temo, da bi pisali po nekih vajah, a to je prineslo v glavnem frustracije, pa smo to jemali bolj kot prijetno izjemo in ne kot pogoj za sodelovanje v delavnicah. Če pogledam nazaj, sem v tem času obdelal s skupino vsaj štiri knjige kreativnega pisanja, prevedel sem tri knjige in še za tri knjige besedil, ki sem jih našel v literaturi o kreativnem pisanju. Ustvaril sem si tudi, mislim, zgledno knjižnico, kakšnih 50 del o pisanju na mrtvem papirju in kakšnih 300 v elektronski obliki, pa brezkončno število član-kov o posamičnih problemih pisanja. Držal sem se načela, da je tisto, kar velja za Američane, Ruse, Nemce, Italijane in druge, lahko dobro tudi za nas. Zdi se mi, da smo največ naredili na področju kratke zgodbe in nekaj tudi pri poeziji – da smo zaplinili uši v njej: klišeje in predvsem klišeje.

Moj mentorski pristop je bil tak, da je potrebno okrog delavnic (literarno delavnico za mlajše literate sem peljal od 1978 do 2014, ko sem omagal) graditi tudi zanjo primerno okolje – možnost nastopanja, možnost objavljanja, založništva. Tako je nastala najprej zbirka Mariborska literarna družba, ki je kasneje dala ime društvu, v njej pa smo mnogi starejši in začenjajoči mlajši avtorji objavili svojo prvo knjigo. Organizirali smo številne literarne večere, ki so bili dobro obiskani, saj so bili skoraj edini v Mariboru. Šele pozneje je nastala silna konkurenca, kajti mnogi »svobodnjaki« so ugotovili, da se da s tem tudi preživljati, če jih financira občina ali celo ministrstvo. Nastala je revija *Locutio*, ki te dni polni 100. številko. Nastala so, kot sem že prej rekel, srečanja starejših avtorjev. Nastala je Literarna hiša Maribor. Silil sem avtorje k nastopanju, organiziral prva maratonska branja po začetkih v sedemdesetih letih (po svoje nosimo licenco za »maraton« organizatorji prvega leta 1971 na Filofaksu v Ljubljani). Organiziral sem obilno mednarodno izmenjavo, nekaj časa edino med Gradcem in Mariborom in Ma-

riborom/Slovenijo in Hrvaško. Silil sem udeležence delavnice, da prihajajo na literarne večere. Vse to smo na delavnici obravnavali in tudi to je lahko prispevalo k neke vrste izobaraževanju.

Pričujoči izbor je zaradi mršavejšega financiranja omejen samo na pesnike in še to na tiste, ki so se s svojimi pesmimi ali dolgim stažem v delavnici posebej izkazali. Rekorder je pravzaprav Tatjana Srebrnič, ki spremlja moje delavnice od 80. leta dalje. A vprašajte jo, če je kaj pametnejša zaradi tega. Druga rekorderka je zagotovo Majda Senica Vujanovič.

Ponosen sem na vsakega avtorja, ki je skozi delavnice prišel do čistejšega izraza. Veliko pogovorov je potrebnih, da se to doseže. Kar precej jih je obupalo, ko so videli, da pot v literaturo ni tako lahka, kakor so si predstavljali. Predvsem bi rad rekel, da sem srečal med literati veliko takšnih, ki se jih spominjam z radostjo, nekaj zaradi talenta in nekaj zaradi njihove osebnosti. V spominu mi bo za vselej ostal drobni, nežni, občutljivi pesnik Štefan (Pišta) Farkaš, pa Vera Brolihova, Sonja Golec, Anton Pevec, Stane Črnčič in mnogi drugi, ki so v skupini razgrnili svoje najintimnejše svetove in so bili sposobni sprejeti bralčev pogled na svoje besedilo. Veliko avtorjev prihaja v takšne oblike dela tudi zato, ker se srečujejo v njih s prvim branjem.

Še malo računanja. V petindvajsetih letih smo se srečali približno devetstokrat in preživeli samo na delavnicah skupaj kakšnih tri tisoč pedagoških ur, tri leta in pol učiteljskega dela. Če je bila od tega na sporedu šestokrat poezija in so avtorji prebrali po šest pesmi, to znese od tritisočesto do štiritisoč pesmi. Če so prebrali na tristo srečanjih približno po štiri strani proze, je to tisočdvesto strani kratkih zgodb (v glavnem), torej kakšnih tristo kratkih zgodb. Če sem govoril na srečanju uro in pol, je to šestinpetdeset dni govorenja. Če bi plačevali za čiščenje, tako kot plačujemo zdaj, bi porabili okrog tritisoč šesto evrov. Če smo za gradivo na enem srečanju porabili štiri liste (pa smo jih več), je to zneslo cca štiri tisoč listov. Če sem za vsako srečanje dvignil tri knjige po tristo gramov, sem v petindvajsetih letih preložil skoraj za tono knjig.

Čemu ta izbor? Zaradi spiska tistih, ki so sodelovali v delavnici krajši ali daljši čas. Predvsem zaradi tega, ker smo z delavnico bistveno vplivali na zaznavanje literature starejših. Tudi zaradi nekaterih pesmi, ki so primerljive z uveljavljenimi pesniki. Da se spomnim, kako je obrodilo sadove. Morda je za koga to malo, za enega mentorja pa je to ob delu kar lepa obveznost. To je toliko in še več, kolikor preživi dijak v srednji šoli. Da je to eno

leto delovne dobe, če bi to štelo za delovno dobo. Da bi se vsi tisti, ki so hodili v delavnico, spomnili, kako lepo smo se imeli.

Zdaj bo treba napraviti še izbor proznih besedil.

E-izdaja ni povsem enaka tiskani, ker sem zaradi tehnične napake v njej izpustil dolgoletno sodelavko delavnice Ano-Marijo Pušnik, kar s to izdajo popravljam in se ji ob tej priložnosti opravičujem

Marjan Pungartnik

UDELEŽENCI LITERARNE DELAVNICE ZA STAREJŠE AVTORJE 1992-2017

Emil Aranjoš	Štefka Kac Marn
Drago Balog	Zofija Kalar
Zvone Batista	Olga Kasjak
Kristina Berlič	Metka Klampfer
Štefka Bohar	Andreja Kleinberger
Inge Budja	Srečko Klemenc
Vera Brolih Horvat	Danilo Klevžar
Berta Čobal - Javornik	Slavica Knuplež
Stane Črncič	Damijan Kolar
Katica Dajčar	Silvestra Kološa
Maja David	Erika Kotnik
Ivana Dješnič	Mirko Kotnik
Tihomila Dobravc	Andreja Kračun
Maja Dolinar	Jana Krajnc
Ljubica Dolinšek	Nada Kranjc
Franc Eržen	Marko Krezič
Pišta (Štefan) Farkaš	Erik Kos
Bojan Fekonja	Zvezdana Krajnc Rozina
Marija Ferencak Pivec	Tilka Kren Obran
Slavko Fidler	Zdravko Kuhta
Štefan Frankovič	Majda Kumberger
Bruno Fras	Metka Lampret
Angela Fujs	Štefka Lang
Marija Gašparič	Tanja Lasbaher
Sonja Golec Petelinšek	Rado Lazar
Benjamin Golob	Marica Lužar
Blanka Goričan	Suzana Macun
Danica Gregorčič	Francka Marinič
Marjanca Habjanič Jerčič	Rozika Močnik (Dover)
Marija Hajdinjak	Vlasta Mošič
Ivana Hauser	Ana Nikolič
Jožica Hladin	Milan Novak
Erna Hoelcl	Alojz Osojnik
Peter Jarh	Marijana Ovcariček
Jana Jelen	Aleksander Sašo Pajtler
Andrejka Jereb	Zmaga Palir

Zdenka Pernačič
Cvetka Pestiček
Tatjana Petelinek
Anton Pevec
Damjana Piščanc
Tone Pivec
Jože Polajnkó ml.
Bernarda Polanc
Zinka Poštrak
Danijela Premzl
Breda Pugelj-Otrin
Ana-Marija Pušnik
Zmago Rafolt
Zdenka Razgoršek
Slavko Rečnik
Mira Ribič
Božidar Rozman
Klara Rudolf
Jožefa Rožman
Bojan Schwentner
Antonija Senica
Majda Senica-Vujanovič
Ivanka Simonič
Matilda Simonič
Majda Slaček
Ivan Slapnik
Marjetka Slavec
Breda Springer
Tatjana Srebrnič
Majda Strnad
Miroslav Šerod
Miro Škrab
Dimitrij Škrk
Amalija Škrobar
Fanika Kristan Šrampf
Magda Šulek
Ana Šmarčan
Stana Šopar
Majda Štumberger
Antonija Šuster
Rozvita Švajger

Aleš Tacer
Teržič
Kristina Trobec
Franci Turnšek
Bernarda Uršič
Mira Uršič
Darja Vaupotič McCord
Ljudmila Vertačnik
Borica Vičar
Cvetka Vidmar
Melita Vidovič
Inge Vogrin Mlakar
Sonja Votolen
Katja Zadravc
Martin Zelenko
Silva Zemljič
Erika Zorko
Doroteja Žnidar
Adi Žunec

KAZALO

Kristina Berlič	7
Štefka Bohar	8
Vera Brolih Horvat	9
Berta Čobal – Javornik	10
Stane Črnčič	12
Katica Dajčar	13
Ivana Dješnič	14
Tihomila Dobravc	15
Maja Dolinar	16
Franc Eržen	17
Štefan (Pišta) Farkaš	18
Marija Ferencak Pivec	19
Slavko Fidler	20'
Štefan Frankovič	21
Bruno Fras	22
Angela Fujs	23
Sonja Golec Petelinšek	24
Danica Gregorčič	26
Marjanca Habjanič Jerčič	27
Jožica Hladin	28
Erna Hölzl	29
Jana Jelen	30
Andrejka Jereb	31
Zofija Kalar	32
Olga Kasjak	33
Silvestra Kološa	34
Erika Kotnik	35
Mirko Kotnik	36
Jana Hartman Krajnc	38
Nada Kranjc	39
Zvezdana Krajnc Rozina	40
Tilka Kren Obran	41
Marko Krezič	42
Štefka Lang	43
Rozika Močnik (Dover)	44
Vlasta Mošič	45
Ana Nikolič	46
Milan Novak	47
Alojz Osojnik	48
Zmaga Palir	49
Cvetka Pestiček	50
Aleksander Sašo Pajtler	51

Anton Pevec	52
Damijana Piščanec	53
Tone Pivec	54
Jože Polajnkó, ml.	55
Bernarda Polanc	56
Danijela Premzl	57
Breda Pugelj Otrin	58
Ana-Marija Pušnik	59
Zmago Rafolt	61
Slavko Rečnik	62
Božidar Rozman	63
Jožefa Rožman	64
Klara Rudolf	65
Bojan Schwentner	66
Antonija Senica	67
Majda Senica–Vujanovič	68
Ivanka Simonič	69
Tatjana Srebrnič	70
Majda Strnad	72
Miro Škrab	73
Dimitrij Škrk	74
Ana Šmarčan	75
Stana Šopar	76
Rozvita Švajger	77
Aleš Tacer	78
Kristina Trobec	79
Bernarda Uršič	80
Mira Uršič	81
Darja Vaupotič McCord	82
Ljudmila Vertačnik	83
Cvetka Vidmar	84
Sonja Votolen	85
Katja Zadravc	86
Martin Zelenko	87
Adi Žunec	
<i>Marjan Pungartnik: PRAZNUJEMO PETINDVAJSETLETNICO 87 UDELEŽENCI LITERARNE DE- LAVNICE ZA STAREJŠE AVTOR- JE 1992-2017</i>	89
UDELEŽENCI LITERARNE DELAVNICE ZA STAREJŠE AVTORJE 1992-2017	93

Kulturno društvo
Mariborska literarna družba
Zbirka: **eDition** 18

UČILI SMO SE RAZUMETI NEVIHTE
Izbor pesmi iz delavnice
za starejše avtorje

Izbor:
Marjan Pungartnik
Stavek in oprema:
Marjan Pungartnik
Izdalo
kulturno društvo
Mariborska literarna družba
kot svojo
327. publikacijo
Izdelava:
Marjan Pungartnik
v januarju 2018
Naklada: on demand
Cena: nima cene

ISBN 978-961-6850-65-0

MARIBORSKA LITERARNA DRUŽBA

ISBN 978-961-6850-65-0

9 789616 850650